

Kỹ thuật nuôi cá chạch bùn năng suất cao

Cá Chạch đồng có thể sinh trưởng và phát triển ở nhiệt độ 15-30°C, thích hợp nhất là 25-27°C. Cỡ thương phẩm từ 25-30g/con, chiều dài 13-15cm, con to nhất có thể đạt 80g/con dài 20cm. Cá hô hấp bằng mang và da. Khi nước thiếu oxy cá có thể lên mặt nước đớp không khí, thực hiện việc trao đổi khí trong ruột sau đó khí được thải qua hậu môn ra ngoài. Khi thời tiết quá lạnh, quá nóng, cá rúc sâu xuống bùn.

1. Chuẩn bị ao, bể nuôi

Bà con có thể nuôi chạch ở ao đất, bể xi măng, bể lót bạt, tùy theo điều kiện đầu tư để quyết định diện tích nuôi.

Nên thiết kế bể có diện tích vừa phải từ 5 - 10m² để thuận tiện cho việc chăm sóc, quản lý, thu hoạch. Ao, bể chủ động nước, cống lấy nước vào, tháo ra đối diện nhau là tốt nhất, đảm bảo mát về mùa hè, ấm về mùa đông.

2. Chuẩn bị giống

Để tránh hao hụt nhiều, bà con nên mua giống cỡ lớn, chọn con giống đều cỡ, màu sắc tươi sáng, khỏe mạnh, không xây xát, không bệnh tật.

Nên thả giống cỡ 2-3g/con. Mật độ thả: 30-50 con/m². Hoặc thả 10-15 kg chạch giống/100 m² ao, cỡ giống từ 300-350 con/kg.

Thời điểm thả giống: Từ tháng 3-4 sau khi cấy lúa xong, nếu nuôi trong bể xi măng hoặc bể lót bạt tránh được lũ lụt có thể thả giống quanh năm. Sau 3-4 tháng nuôi, cá chạch thương phẩm đạt kích cỡ 25-40 con/kg có thể thu tía hoặc thu toàn bộ.

Trước khi thả nuôi, phải tắm phòng bệnh cho cá Chạch giống bằng nước muối 3‰ từ 10 - 15 phút, hoặc tắm bằng Povidine liều lượng 5ml/m³ nước.

3. Quản lý và chăm sóc

Nuôi trong ao, bể: Mức nước không quá 40cm, trong ao có các mương, hố sâu 50-60cm để cá trú ẩn. Có thể thả bèo tây để tạo chỗ trú ẩn cho cá tránh nóng, tránh rét và làm sạch môi trường nước. Khi trời rét cũng có thể sử dụng rơm rạ thả cho cá trú ẩn, đồng thời bơm nước cao từ 70-80cm để nuôi xen canh với các loại cá khác như trắm đen, cá chép để tận dụng thức ăn dư thừa.

Nuôi trong ruộng: Đáy bùn phải sạch, mức nước: 20 - 40 cm, độ dày bùn đáy: 15-20cm. Bón phân chuồng ủ hoai mục trước khi cấy lúa để tạo thức ăn tự nhiên cho chạch. Đào mương nhỏ rộng 1,2-1,5 m, sâu: 30-40 cm chạy dài quanh

ruộng để cá trú nắng, tránh lúc phun thuốc trừ sâu và tháo nước khi thu hoạch. Nuôi trong ruộng có thể đạt tỷ lệ sống 70-80%.

Cá Chạch tương đối dễ nuôi, thức ăn của cá Chạch đơn giản (cá Chạch ăn mùn bã hữu cơ), khi cá Chạch còn nhỏ cho ăn thức ăn có độ đậm trên 30%, sau đó giảm dần, 30 ngày nuôi sau cho cá Chạch ăn thức ăn có độ đậm 20 - 25%, cho ăn 2 lần/ngày (sáng, chiều tối). Tỷ lệ thức ăn trung bình 1.4.

4. Phòng bệnh và trị bệnh

Khác với các vật nuôi trên cạn khi cá bệnh việc phát hiện và chẩn đoán bệnh chính xác gặp rất nhiều khó khăn, đòi hỏi người nuôi phải có kiến thức và kinh nghiệm. Khi xác định được bệnh cá thì việc điều trị gặp rất nhiều khó khăn và tốn kém. Không phải điều trị từng con, mà phải điều trị cả đàn cá trong ao, vì vậy cần xác định đúng loại thuốc và nồng độ thuốc thích hợp. Mặt khác, khi trị bệnh cá không phải lúc nào cũng có kết quả như mong muốn và ít nhiều đã ảnh hưởng đến tốc độ tăng trưởng của cá, ảnh hưởng đến thức ăn tự nhiên và môi trường nước. Ngoài ra, một số thuốc có thể tích lũy trong cơ thể cá và có khả năng ảnh hưởng đến sức khỏe của con người. Chính vì vậy trong quá trình nuôi cá nước ngọt việc phòng bệnh vô cùng quan trọng, có ý nghĩa lâu dài và quyết định.

Khi nuôi cần tuân thủ đúng quy trình kỹ thuật nuôi. Cho cá ăn đầy đủ chất dinh dưỡng, nhất là giai đoạn cá còn nhỏ thì phải đặc biệt lưu ý khi chuyển tính ăn. Cho cá ăn theo phương pháp "4 định": Định chất lượng thức ăn, định số lượng thức ăn, định vị trí cho ăn, định thời gian cho ăn.

Phòng bệnh: Cá Chạch ít bệnh tuy nhiên khi môi trường ô nhiễm cá, gặp điều kiện thời tiết bất lợi cá vẫn mắc một số bệnh sau:

Cá Chạch có thể bị nấm, đốm đỏ lở loét, bệnh đường ruột... Để phòng bệnh nên trộn thêm vitamin C, men tiêu hóa vào thức ăn cho chạch, định kỳ cho ăn 2 lần/tháng, mỗi lần 3 - 5 ngày liên tục. Chú ý thay nước định kỳ không để nước ô nhiễm.

- Trị bệnh: Khi phát hiện chạch bị nấm có thể tắm cho cá bằng các loại hóa chất sau: Nước muối 30/00 hoặc KMnO₄ liều lượng 20g/1m³ nước, thời gian 10 - 15 phút.

Trộn kháng sinh vào thức ăn cho cá chạch ăn: Doxycycline 0,2 - 0,3 g/1kg thức ăn; Oxytetracycline 2 - 4 g/kg thức ăn, cho ăn 5 - 7 ngày liên tục.

5. Thu hoạch

Khi cá chạch đạt giá trị thương phẩm, trước khi xuất bán không cho cá ăn trước 1 ngày, không dùng kháng sinh trước khi xuất bán 15 ngày.

Do tập tính sống chui rúc sâu dưới bùn nên việc thu hoạch sẽ gặp phải nhiều khó khăn hơn các đối tượng nuôi khác.

Thu tủa: Đặt trùn(ro) có chứa môi là thính hoặc ốc bươu vàng đã bỏ sạch vỏ vào vị trí cho ăn. Đặt trùn vào thời điểm chiều tối hôm trước, sáng sớm hôm sau vớt trùn thu những con to, con nhỏ thả xuống tiếp tục nuôi.

Thu toàn bộ: Trước khi thu hoạch cần tháo cạn ruộng nuôi cũng như mương và để từ 3 - 4 ngày cho mặt ruộng và mương cứng lại. Sau đó xẻ một rãnh dọc ruộng hoặc xẻ theo hình xương cá.

Tiếp theo là thêm nước mới vào để cho cá chạch vào rạch theo nước mới từ đó ta chỉ việc tiến hành thu. Trong quá trình thu có thể dùng lưới có mắt lưới tùy theo cỡ cá Chạch cần thu để lọc bỏ những con bé hoặc những con đang mang trứng để dùng làm chạch bố mẹ hoặc chạch giống cho vụ sau.

Đánh bắt cần thận không để cá xây xát, cho cá vào thùng xốp, không cho nước hoặc cho ít nước để cá không bị mất nhớt.

Phan Thị Lệ

(<https://tepbac.com/technical/full/386-ky-thuat-nuoi-ca-chach-bun-nang-suat-cao.htm>)